

Klaipėdos lopšelyje – darželyje „Volungėlė“ rudeninis sambūris

„Ateina diena, atsineša darbą“

Klaipėdos lopšelio–darželio „Volungėlė“
priešmokyklinio ugdymo pedagogė **Iona Gaidienė**

„Pirmosios auksinės klevų spalvos... Tolstantis gervių trikampis...Procesijų procesijos...“

Silpsta saulės galia, greitai ilgėja tamsioji paros dalis ir visos gamtos gyvybinė jėga tarsi slepiasi, užsidaro ir ruošiasi pralaukti žiemą. Žmonės, nudirbę darbus, tarsi verčiami šaltesnio oro, dažniau užsidaro šiltose trobose, kur audžia, verpia, pina, lipdo, dainas dainuoja...“

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (žin., 2003,Nr.63–2853,3 straipsnis) įpareigoja pedagogus perteikti asmeninius tautinės ir etninės kultūros pagrindus... garantuoti tautos, krašto kultūros tęstinumą, jos tapatybės išsaugojimą nuolatinių jos vertybių kūrimą...

Klaipėdos lopšelio – darželio „Volungėlė“ pedagogai mažiesiems Volungiukams ir visai bendruomenei taip pat perteikia etninės kultūros pagrindus.

Ikimokyklinis amžius yra dėkingiausias formuojant etninės pasaulėjautos pradmenis. Tai apima tautosaką, žaidimus, lietuvių liaudies ratelius, dainas, šokius, tautodailę, bendras liaudies kultūros sritis: papročius, šventes, apeigas, dorovinę kultūrą. Mūsų įstaigoje etninės kultūros pagrindai perteikiami keliaujant metų Rėdos Ratu: Rugių sėmenė, Ožio diena, Adventas, Užgavėnės, Velykos, Rasos šventė...

Svarbiausia ugdant yra vaiko ir suaugusiojo partneriškų santykių kūrimas, skatinantis drauge kurti. Kurdamas vaikas jaučiasi laimingas, o patys didžiausi lobiai, kuriais gali pasinaudoti kurdamas vaikas slypi mūsų etnokultūroje.

Inicijuojant bendradarbiavimą su šeimomis įtaigos pedagogai stengiasi sudaryti daugiau galimybių šeimos ir bendruomenės nariams dalyvauti darželio gyvenime, ieškome efektyvių būdų ir metodų.

Bendraudant vaikai sužino liaudies papročius, tradicijas ir t.t., tačiau kyla klausimas, ar vaikas gyvendamas mieste yra bėręs grūdą į dirvą?, ar yra prisilietęs prie įvairių liaudiškų amatų, pajautęs liaudiškus ritualus?. Mes „Volungėlės“ pedagogai norime pasidalinti savo įstaigos patirtimi.

Kiekvieną rudenį darželio vaikų grupės su savo tėveliais švenčia Rudens vakarojimus: ruošia koncertinę programėlę su lietuvių liaudies dainomis, rateliais, patarlėmis, mįslėmis, seka pasakas, kartu su tėveliais žaidžia žaidimus. Programoje dalyvauja ir kitų grupių pedagogės susibūrusios į etnokultūrinę grupę, kartu dalyvauja meninio ugdymo mokytoja. Visus vakaronės dalyvius jos kviečia

pašokti lietuvių liaudies šokius, padainuoti, dalyvauti liaudiškose rungtyse, žaidimuose.

Šiais mokslo metais Rudens vakarojimus pakeitėme į teminę savaitę – Rudeninį sambūrį „Ateina diena – atsineša darbą“. Buvo paruoštas teminis informacinis stendas bendruomenei apie senovės papročius, tradicijas, kvietimai į savaitės veiklas.

Vykstančiuose pokalbiuose su vaikais apie išskrendančius paukščius, sužinojome jog vaikai susidomėjo, kas yra ornitologas ir koks jo darbas? Todėl pirmąją savaitės dieną vaikai keliavo į Ventės Raga, susipažino su ornitologo darbu, stebėjo kaip žieduojami paukščiai. Ekskursiją padėjo organizuoti tėveliai ir įstaigos ekologinio projekto „Mažos ir didelės gamtos paslaptys“ kūrybinė darbo grupė.

Antrąją dieną visa bendruomenė rinkosi prie rugių laukelio, kuris yra įstaigos teritorijoje. Dėdė Antanas (Ievutės senelis) padėjo pasėti rugius. Pedagogės ir meninio ugdymo mokytoja kartu su vaikais atliko rugių sėjos ritualus: vandeniu šlakstė rugių lauką ir sėjėjus, šiaudinę kepurę pakeitė į veltinę kepurę, rinko žirkles ir šermukšnio šaka kaišė, kad raganos rugių nepultų, ant laukelio statė rugių pėdą, o vaikai savo rankytėmis bėrė grūdą į žemę. Po sėjos visi vaišinosi rugine duona.

Taip sutapo, kad teminė savaitė vyko „bobų vasaros“ laikotarpiu, todėl sulaukė šilto rudeniško pavakario visą bendruomenę sukvietėme į darželio kiemą, kur laukė paruošti liaudies amatų „kiemeliai“: susivelti veltinį, palipdyti su moliu, verti šiaudą, pinti virvelę, muzikos kapelos stotelė, arbatžolių ir medaus, liaudiškų rungtynių. Renginyje kiekvienos grupės mažieji „Volungiukai“ dalyvavo su savo kultūrine programėle, pasakojo apie liaudies amatus: „Drevinukai“ grupės vaikai pasakojo apie močiucių audimo raštus, „Molinukai“ kartu su Molio Motiejuku pakvietė pašokti, „Žiedinėlio“ grupės vaikučiai papasakojo, kaip galima iš akmenukų papuošalą susikurti, mažieji „Gintariukai“ supažindino su arbatžolėmis, Šiaudų batų šokį šokome kartu su „Šiaudinukų“ grupės vaikais, „Spinduliukai“ porino apie darbščiasias biteles ir medaus naudą, o „Aitvariukai“ visur ieškojo vilnos, ją surado, kai visi „pavirto“ į aveles ir jas ganė. Po to visi dalyviai galėjo iš šiaudų lėlytę pasidaryti, iš molio žaisliuką ar medalį nusilipdyti ir kosmologiniais ženklais padekoruoti. Kas nepatingėjo iš veltinio laimės rutuliuką suvėlė, kai kas išmoko ir pirmą pynimo mazgą surišti, o Adomo senelis net kitus pamokė, kaip iš aštuonių siūlų virvelę nusipinti.

Smagu buvo matyti tėvelius nešinus pilnas rankas darbėlių, o vaikų smalsios akytės kvietė juos nuo vienos veiklos prie kitos.

Visi dalyviai vaišinosi arbatžolių arbata, ragavo ir diskutavo su kuo skaniau valgyti medų su agurku ar su sūriu, o gal skaniausias medus su koriu, o sambūrio gospadinė visus vaišino obuolių pyragu. Visos šventės metu dalyvius linksmo ir šokti ragino ne tik įstaigos meninio ugdymo mokytoja Rūta, bet viešnios iš kitų darželių: besedle grojo Loreta, būgną mušė Virga, smuiką čirpino Nelė, armoniką – Onutė. Taip pat vakarotojai galėjo ir parungtyniauti ar sūpynėse pasisupti.

Šventė paliko neišdildomą įspūdį mažiesiems, jų tėveliams, pedagogams ir svečiams. Šilti atsiliepimai skatina dažniau organizuoti tokius bendrus renginius. Augustės mamytė: „Ačiū už nuostabią šventę, kuri mus sušildė puikiais lietuvių liaudies dainomis. Mūsų vaikučiai ir mes tėveliai turėjome puikią galimybę susipažinti ir prisiliesti prie senovinių tradicijų, amatų.

Puiki nuotaika, prisiminimai, šventinės akimirkos lydi dar ir šiandien. Tai būtų puiki tradicija sujungti šeimas, bei visą darželio bendruomenę kartu bendrauti, žaisti, linksmintis, geriau pažinti vienas kitą. Didelis ačiū auklėtojoms ir viso darželio kolektyvui. Sėkmės „. Eglutė paminėjo, kad per močiutės gimtadienį šoko lietuvių liaudies ratelius, minė mįsles.

Mums pedagogams taip pat atrodo, kad šventinio renginio metu esmė buvo pasiekta, kad vaikas ne tik girdėjo liaudies tradicijas, tačiau svarbiausia, pats prisilietė ir kūrė kartu su savo šeima.

